

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

23 серпня 2024 року

Київ

№ 100

Про затвердження Змін до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні

Відповідно до статей 7, 15, 33, 40, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою приведення порядку ведення суб’єктами господарювання касових операцій у національній валюті в Україні у відповідність до вимог законодавства України Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2017 року № 148 (зі змінами) (далі – Зміни), що додаються.

2. Надавачам платіжних послуг, їх комерційним агентам та підприємствам, яким згідно із законодавством України надано право на інкасацію коштів, перевезення валютних та інших цінностей, протягом шести місяців із дня набрання чинності цією постановою здійснити перегляд, актуалізацію, переукладання та укладання договорів з клієнтами з метою приведення їх змісту у відповідність до Змін.

3. Департаменту грошового обігу (Олег Прохода) після офіційного опублікування довести до відома банків України, а банкам – до відома їх клієнтів інформацію про прийняття цієї постанови.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.

5. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 50

Аркуші погодження додаються.

Зміни до Положення
про ведення касових операцій у національній валюті в Україні

1. У розділі I:

- 1) у пункті 2¹ слова “приймання готівки для виконання платіжних операцій,” виключити;
- 2) у другому реченні підпункту 16¹ пункту 3 цифру “7” замінити цифрою “6”.

2. У розділі II:

- 1) абзац перший пункту 5 викласти в такій редакції:
“5. Суб’єкти господарювання здійснюють розрахунки готівкою між собою і з фізичними особами через касу як коштами, одержаними як готівкова виручка, так і коштами, одержаними у надавачів платіжних послуг. Такі розрахунки проводяться також шляхом внесення готівки до надавачів платіжних послуг для подальшого переказу коштів на рахунки суб’єктів господарювання.”;
- 2) в абзаці четвертому пункту 6 слова “банку (філії, відділення)”, “банку (філії, відділенню) для вивчення” замінити відповідно словами “надавачів платіжних послуг”, “надавачам платіжних послуг для здійснення заходів належної перевірки”;
- 3) підпункт 5 пункту 8 викласти в такій редакції:
“5) використання готівкових коштів з фондів, створених на виконання частини третьої статті 24 Закону України “Про Національне антикорупційне бюро України”, частини другої статті 32 Закону України “Про Бюро економічної безпеки України” та частини четвертої статті 17 Закону України “Про Державне бюро розслідувань”;
- 4) абзац перший пункту 9 викласти в такій редакції:
“9. Підприємство/відокремлений підрозділ підприємства/фізична особа-підприємець, яке/який/яка відповідно до законодавства України приймає до обслуговування платіжні інструменти з метою проведення оплати вартості товарів чи послуг з використанням платіжного терміналу [включно зі з’єднаним

чи поєднаним із реєстратором розрахункових операцій (далі – РРО)/програмним РРО], має право за рахунок готівкової виручки або готівки, отриманої в надавача платіжних послуг, надавати держателю платіжного інструменту (якщо така послуга передбачена правилами відповідної платіжної системи/еквайром) послуги з видачі готівки з друкуванням розрахункового документа, а також, але не виключно, із надсиланням електронного розрахункового документа на наданий такою особою абонентський номер або адресу електронної пошти та відображенням таких операцій у книзі обліку розрахункових операцій (далі – КОРО) або розрахунковій книжці (далі – РК) у разі їх використання. Підприємство/відокремлений підрозділ підприємства/фізична особа-підприємець під час надання держателю платіжного інструменту послуги з видачі готівки зобов'язане/зобов'язаний/зобов'язана видавати лише придатні до обігу платіжні банкноти та монети, які не викликають сумніву в їх справжності та платіжності.”;

5) пункти 15, 16 викласти в такій редакції:

“15. Установи/підприємства мають право тримати в позаробочий час у своїх касах готівкову виручку (готівку) у межах, що не перевищують самостійно встановлений ними ліміт каси. Готівкова виручка (готівка), що перевищує самостійно встановлений ліміт каси, здається установами/підприємствами для її зарахування на власні рахунки таких установ/підприємств, відкриті ними в надавачів платіжних послуг. Відокремлені підрозділи установ/підприємств мають право здавати готівкову виручку (готівку) безпосередньо до кас юридичних осіб або надавачів платіжних послуг, комерційних агентів із приймання готівки для її переказу і зарахування на відповідні рахунки юридичних осіб.

Підприємство, яке має щонайменше шість кас для обслуговування клієнтів у торговому залі, має право здійснювати збір готівкової виручки (готівки), отриманої від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), шляхом використання комплексу технічних та програмних засобів, розташованих у місці здійснення готівкових розрахунків, які б забезпечували безпечне передавання коштів з робочих місць касирів до спеціально обладнаного приміщення для зберігання такої готівки, подальшого її здавання до кас банків виключно через відповідні служби/підприємства, яким згідно із законодавством України надано право на інкасацію коштів, перевезення валютних та інших цінностей для зарахування на власні рахунки.

16. Суб'єкти господарювання здають готівкову виручку (готівку) для виконання платіжних операцій до банків, юридичних осіб, що здійснюють операції з оброблення та зберігання готівки, національних операторів, небанківських надавачів платіжних послуг, комерційних агентів із приймання готівки. Готівкова виручка (готівка) здається суб'єктами господарювання для зарахування на відповідний рахунок, відкритий ними у будь-якого з надавачів

платіжних послуг, що мають право відкривати рахунки користувачам відповідно до Закону України “Про платіжні послуги”.

Готівкова виручка (готівка) здається суб’єктами господарювання самостійно (з урахуванням ризиків щодо безпеки перевезення та здавання готівки) або через відповідні служби/підприємства, яким згідно із законодавством України надано право на інкасацію коштів, перевезення валютних та інших цінностей.

Комерційні агенти банків здають готівкову виручку (готівку), отриману із застосуванням платіжних пристроїв та через пункти надання фінансових послуг, до банків через відповідні служби/підприємства, яким згідно із законодавством України надано право на інкасацію коштів, перевезення валютних та інших цінностей.

Небанківські надавачі платіжних послуг та їх комерційні агенти здають готівкову виручку (готівку), отриману через платіжні пристрої та пункти надання фінансових послуг, до банків через відповідні служби/підприємства, яким згідно із законодавством України надано право на інкасацію коштів, перевезення валютних та інших цінностей для подальшого зарахування на розрахунковий рахунок небанківського надавача платіжних послуг. Нейбанківські надавачі платіжних послуг, які, крім операцій з приймання готівки для виконання платіжних операцій, здійснюють видачу переказів готівкою, зобов’язані забезпечити здавання для зарахування на такі рахунки готівки в сумі перевищення прийнятої для подальшого виконання платіжних операцій готівки над виданою за переказами готівкою.

Комерційні агенти банків, нейбанківські надавачі платіжних послуг та їх комерційні агенти мають право здавати готівкову виручку (готівку), отриману через платіжні пристрої та пункти надання фінансових послуг, самостійно до банку за умови одночасного дотримання таких вимог:

1) розмір готівкової виручки (готівки) не перевищує трикратного розміру мінімальної заробітної плати на добу незалежно від кількості підрозділів банків, до яких здається така готівкова виручка (готівка);

2) для платіжних пристроїв та пунктів надання фінансових послуг, розташованих у населених пунктах, в яких немає підрозділів банків, періодичність здавання готівкової виручки (готівки) не рідше ніж один раз на п’ять днів;

3) обов’язкова наявність документа, що підтверджує розвантаження платіжного пристрою для подальшого здавання готівки до підрозділів банку.

Особа – представник комерційного агента банку, нейбанківського надавача платіжних послуг та/або його комерційного агента в разі виявлення під час самостійного здавання до банку готівкової виручки (готівки), отриманої через платіжний пристрій, розбіжностей між сумою, зазначеною в документі, що

підтверджує розвантаження платіжного пристрою, та сумою, що здається до банку, має відобразити таку розбіжність, зазначивши фактичну суму, що здається до банку, на документі, що підтверджує розвантаження платіжного пристрою, та завіривши її власноручним підписом.”;

б) в абзаці першому пункту 17 слова “з банку” замінити словами “у надавача платіжних послуг”.

3. У пункті 49 розділу V:

абзац другий після слова “Строки” доповнити словами “та спосіб”;

абзац четвертий викласти в такій редакції:

“Порядок проведення інкасації коштів і сума, у разі перевищення якої інкасація коштів є обов’язковою, та випадки непроведення інкасації коштів визначаються в договорі на інкасаційне обслуговування, укладеному з банком/підприємством, якому згідно із законодавством України надано право на інкасацію коштів, перевезення валютних та інших цінностей. Сума залишку готівки за день, у якому не було інкасації з вини банку/підприємства, якому згідно із законодавством України надано право на інкасацію коштів, перевезення валютних та інших цінностей, не є перевищенням ліміту каси установи/підприємства.”.